

HATÁRŐR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZÁM, ahova a lapszellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

Erős vámot szed az állam.

Minden állam csak akkor és úgy tud haladni, erősödni és boldogulni, ha polgárainak, tehát az állam minden egyes tagjának megadja a lehetőséget arra, hogy azok anyagi és szellemi téren minél jobban előrehaladva, hatalmasakká váljanak, anyagi és erkölcsi értékben minél inkább gyarapodjanak. Ezt a kétségbevonhatatlan tény a világ minden kulturállamában megvalósítva látjuk.

Talán Magyarország az egyetlen állam, melynek kormánya nem a népek millióinak anyagi és erkölcsi érdekeit gondolja, hanem ezen legfőbb, legelső kötelességét utolsónak tekinti. Kétszeres kötelessége volna minden magyar kormánynak, hogy régi elmaradottságunk kiköszörültessék s a múlt idők mulasztásai pótoltassanak.

Haladni akarunk és kellene a többi mivel államokkal s ha kiválóan kedvező földrajzi viszonyaink, a földben rejlő kincsek dacára sem tudjuk azokkal a versenyt kiállani, legalább lépést tartatnánk velük. Azonban sajnos, utóbbi idők óta csak egyben, egyetlen egyben tart lépést a magyar állam a többiekkel: a militarizmus leggondosabb ápolásában, a katonai létszám folytonos emelésében, újabb meg újabb javított gyilkoló fegyverek és csatahajók szerzésében. Alig hogy a katonai Moloch csekély néhány száz milliót elnyelt, minduntalan újabb száz meg ezer milliók kellene katonai és hadi célokra, pusztán azért, hogy lépést tarthassunk — de csak katonai téren — a többi államokkal s hogy nagyhatalmi jelzőnk csorbát ne szenvedjen.

És csodák csodája, míg a legégetőbb szükségletekre soha sem jut, még a legjogosabb kérelmek és követelések — még ha országos érdekiek is — elutasítatnak, vagy jobb időkre tolatnak ki, mert nincs pénz: a katonai célokra mindig futja!

Nem szólunk ezuttal az ország fejlődését és haladását egyedül biztosítani hivatott ipar és kereskedelem állami elhagyatottságáról, nem a közegészségügy égető szükségleteinek kielégíten voítáról és sok egyéb kisebb-nagyobb közérdekek kielégítésének szükségességéről, csak egyet lehetetlen hallgatással mellőzni: az iskolaügyet. Hogy állunk e téren? A lehető legszomorubbán, jóformán a balkáni államok alacsony fokán.

Törvény írja elő a tankötelezettséget, de nincs iskola, ami meg van, sok helyen tulsufolt s hiányokban szenved. Ma már nemcsak az értelmiségi, iparos és kereskedelmi, a középosztály vágyódik iskoláztatásra, de az alacsonyrendű nép is, mert belátja, hogy iskola nélkül ma már sehol sem lehet boldogulni.

És mit tesz az állam, a jóságos kormány? Ahelyett, hogy számot vetne a polgárság, a lakosság ez iránybani szükségleteivel s minden lehető módon előmozdítaná ez iránti törekvéseiket, jóformán lehetetlenné teszi, de mindenestre megnehezíti a jövő nemzedék szellemi kiképeztetését.

Országos panasz, hogy a folyton változó s emellett drága tankönyvek mily óriási terheket rónak a tehetősebb szülőkre is; egy elemi iskolás fiúnak pd. tankönyvei és tanszerei körülbelül 15—20 k. kerülnek. A gimnázium alsó osztályaiban is a tankönyvek és tanszerek beszerzése 40—50 koronába kerül. Ezekhez járul a drága tandíj: egy évre 48 kor., de ami leginkább felháborító, mert igazságtalan vámolás: a beiratáskor minden tanuló, még a legszenyébb is fizet: felvételi díjat (10 k.), ifj. könyvtári díjat (2 k.), értesítő díjat (1 k. 40 f.), énekdíjat (2 k.), kirándulási alapra (1 k.), bélyeg- és nyomtatványokra (60 f.), ifj. egyetek tagsági díját (4 k.) összesen 21 k. Azelőtt, nem is nagyon régen az összes beiratási díjak 6—8 k. rugtak, ma meg az úgy is agyonterhelt szülőkkel fizettetik meg, aminek költségét az iskola maga, vagy az állam tartoznék fedezni. A polgárság anyagi megterhelésének, megadóztatásának mindenesetre újabb fajtája ez a sokféle című iskolai felvételi díj.

Az élelmi szerek drágasága.

Az élelmi szerek drágasága oly nagy, hogy nem lehet róla elég sokszor írni s ha most ismét és újból tollunk hegyére vesszük, tesszük ezt azért, hogy az e téren minduntalan felhangzó panaszok követelte kötelességnek eleget tegyünk.

A husneműek, hal, baromfi, tojás és többi élelmicikkek árai már évek óta oly magasra szöktek piacunkon, hogy ennek sulya alatt az egész fogyasztó közönség érzékenyen szenved. Ez a drágaság egyes egyedül egyesek büntetendő uzsoraszerű üzelmeiben leli indokát. Ez a sok visszaéléssel űzött mesterséges megdrágítása az élelmi szereknek élelmicikkek uzsorájának nevez-

hető és az illetékes köröknek, a hatóságnak volna első sorban kötelessége, hogy a legmesszebbmenő, erélyes intézkedésekkel végét vesse.

Mint köztudomásu, magában a fővárosban és nem egy vidéki városban is azzal iparkodtak az általános, elviselhetetlen drágaságon segíteni és enyhíteni, hogy hatósági mérszárszékeket állítottak, aminek meg is volt az az üdvös eredménye, hogy némely husféléknek árai valamivel legalább csökkentek. De nemcsak husfélék, hanem más élelmi cikkek árusítását is hatóságilag eszközölték s eszközlik, ami legalább részben visszahatással volt az élelmi cikkek árusítóinak árszabására.

S jóllehet a termelési és bevásárlási árak kedvezőbben alakultak, az élelmi cikkek drágasága egyre tart, sőt félő, hogy a tél beálltával még növekedni fog. A husárok, különösen az apróhus-vágóknál nemcsak magasak ma is, hanem nem állanak arányban az élő állatok bevásárlási árával. A hal ára is oly magasra szökött fel, hogy jóformán csak a vagyonos osztály engedheti meg magának a hal élvezetét; igaz ugyan, hogy e téren, ha sok a hal, nemcsak a kivitel befolyásolja az árszabást, de a halászatra az idén nagyon kedvezőtlen víz-állás is. A baromfi árát, a gyümölcs árát nemcsak a kivitel, hanem főleg a közvetítő kereskedők emelik. S mit szóljunk a tojásról, vaj és tejtermékekről? Igazán úgy vagyunk vele, hogy Bécsben és Berlinben ugyanazon áron kaphatni, mint a helyi piacon.

Aki a helyi piacviszonyokkal ismerős és többször megfordul a piacon, be kell hogy vallja, hogy ezt az általános drágaságot rendszeres és tervszerű uzsora-rendszer hozta létre és tartja fen.

A városi hatóságnak joga mindazon intézkedéseket megtenni, amelyek alkalmasak arra, hogy a lakosság élelmezési kérdése megjavíttassék, illetve megélhetése megkönnyíttessék.

Az egyesek által előidézett drágaságot igen egyszerű módon lehetne legalább is enyhíteni s a városnak erre joga van. Egyik eszköz volna mindenemű hal kivitelének betiltása, miáltal a hal mint élelmi cikk olcsóbb lenne. A mindenkori hal-ár befolyásolja a husárakat s ily módon a husárok csökkenését is lehetne várni. A baromfi-közvetítő árusítást teljesen be kellene szüntetni s ez ismét lejjebb szállítaná a husárakat. További szükséges intézkedés volna a tojás-kivitelnek teljes betiltása. Igen hatóságos eszköznek bizonyulna egy állandó hatósági mérszárszékek felállítás, leg-

hathatósabb és legszükségesebb pedig, hogy a városi hatóság minden lehető elkövesse arra, hogy a husféléknek és egyéb élelmi cikkeknek a szomszéd és olcsó Szerbiából való behozatala megengedtesse és általánosíttassék.

Különben, ha a városi hatóság a lakosság élelmezését igazán szíven hordja s e kérdést beható, komoly tanulmány tárgyává teszi, a fent elősoroltakon felül is fogna találni utat és módot, hogy az általános drágaság türethetőbbé váljék.

H I R E K.

Veni Sancte. A polg. fiuskola e hó 6-án, az elemi és apáca iskolák e hó 7-én, a felső kereskedelmi iskola pedig 8-án tartotta meg az évnitő Veni Sancte-t s most már az összes elemi és középiskolákban rendszeresen folynak az előadások.

Rekord. A gör. kel. szerb főgimnázium 1811. tehát 102 éves fenállása óta a tanulók számát illetőleg rekordot ért el. 527 tanuló iratott be eddigéig, amennyi még soha sem volt. Osztályonként beirtak száma a következő: I. oszt. 106, II. 82, III. 81, IV. 72, V. 53, VI. 52, VII. 38, VIII. 42. Az I. II. III. osztályok párhuzamosak s a IV. párhuzamos osztály is szükségessé válván a törvény értelmében, az igazgató ez irányban megtette a szükséges felterjesztést.

Kinevesés. Czira Károly okl. polgári isk. tanár Dvorcsák Ferenc helyébe az újvidéki polg. fiuiskolához neveztetett ki.

A kir. kath. magyar főgimnáziumba összesen 381 nyilvános és magán tanuló iratkozott; ezek közül I. a. b. oszt. 82, II. a. b. 64, III. 60, IV. 52, V. 30. VI. 33, VII. 28, VIII. 32.

Ügyvédi iroda. Dr. Goldstein Manó ügyvédi irodáját a temerint utca 20. (Dr. Koda Sándor ker. orvos házába) helyezte át.

Önk. tűzoltóink köréből. Lemler György, az újvidéki önk. tűzoltó egylet törekvő szakasparancsnoka az idén Egerben megtartott tűzoltói tisztai tanfolyamot látogatta s arról szorgalmas látogatási bizonyítványt kapott. Reméljük, hogy ez uton szerzett elméleti és gyakorlati ismereteit a köz javára fogja fordítani és értékesíteni.

Lövészet. A polg. lövöldében e hó 7-én megtartott lövészen összesen 365 lövés tétetett az 5 körű rendes céllapokra s ez alkalommal dijnertes lón, még pedig mély lövésért: Jónitz, Grossinger J., Hohlfeld J., Derner L., Lobenstein K. (ötösért); találólövésért: Lobenstein K. 13/37, Grossinger J. 13/21, Jónitz 12/23. — Vasárnap, e hó 14-én az 5 körű rendes céllapokra lönek 150 m. távolba.

Az ujoncok. A hadvezetőség intézkedése következtében ez évben az ujoncok október 7-én, a póttartalékosok pedig október 9-én vonulnak be a hadsereghez. A póttartalékosokat egyelőre még nem szabadságolják.

Lemondott jegyző. Ifj. Mihálovits Sándor, akít Szépligetén közs. jegyzőnek választottak, ezen állásáról lemondott, illetve a választást nem fogadta el.

Nő mint egy pénztintézet ügyvezetője. A szabadkai önszegélyző szövetkezet legutóbb tartott ülésén, melyen a fél éves mér-

leget állapították meg, Krausz Lenkét, aki már két éve vezeti a szövetkezet összes ügyeit, ügyvezető igazgatóvá léptették elő.

Kinevezés. Szemző István vm. főispán Fodor István tb. szolgabíró díjas közigazgatási gyakornokká kinevezte és szolgálattételre a hód-sági jási főszolgabíró mellé osztotta be.

Andrássy-párt Szabadkán. Szabadkai hiradás szerint ott komoly mozgalom indult meg az Andrássy-párt megalakítása céljából. Állítólag több munkapárti ember megígérte az új párthoz való csatlakozást. Szervező bizottság alakult, amely azonban egyelőre egész csendben működik és toborozza a híveket. Állítólag a függetlenségi párt vezetőivel is érintkezésbe léptek, aikk rokonszenvesen fogadják a mozgalmat és készek az új párttal szövetségre lépni a munkapárt ellen. Az ősszel végbemenő törvényhatósági bizottsági tagválasztásnál már a szövetkezés érvényesülni fog.

Halász-szerencse. A moholi halászsok a megáradt Tisza kiöntésében szerencsés fogást csináltak a napokban. Fogtak egy a Tisza vidékén szokatlan ángolnát, mely közel 1 méter hosszúságú volt.

Eltiltott hajók. A belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki a Tiszamenti községekhez, melyben — a kolera behurcolása szempontjából — megtiltja a szerbiai hajók kikötését a part mentén, illetve azoknak a kikötőkhöz való beengedését.

Halálozás. Bácsföldvár közeletének egy munkás és tevékeny tagja dőlt ki a küzdők sorából. Horváth Ferenc földbirtokos, aki a közérdekért nemcsak időt és fáradságot nem kimélt, de anyagi áldozatokat is hozott, majdnem egyévi szenvedés után, munkás életének 47. évében meghalt.

Vizsgáló állomások. A vármegyei alispán megállapította, hogy a vasuton megbetegedő koleragyanus utasokat mely állomásokon lehet kitenni. Ilyenekül Bács, Bácsalmás, Cservenka, Kula, Óbecse, Palánka, Temerin, Titel és Zenta jelöltettek ki az alispán által. Ezeket a helyeken szállíthatják le a vasuton kolerában megbetegedett utast és vizsgálják is meg.

Vér a sineken. A Zimonyból Szabadka felé haladó 961. sz. tehervonat a napokban esti 6 óra tájban Nagyfény állomáson új kocsit vett fel, amelynek kapcsolása Mészáros István 36 éves fékezőnek volt a feladata. A fékező még eddig ki nem derített módon két kocsit ütközött közé került, melyek behorpasztották a szerencsétlen fékező mellét. Mikor pedig a fékező az ütközők közül lebukott, a mozgásban levő vonat a ballábát elvágta. Mire az állomáson dolgozó vasutasok oda rohantak, a vasut legújabb áldozata már nem lélegzett.

Érdekes házasság. A napokban megjelent Szarajevo scheriatja (bíróság) előtt Dr. Konyovics Dimitrije, Újvidékről származó boszniai orvos és Ninkics Olga, aki Szemendriából való. Mint vőlegény és menyasszony jelentek meg, hogy mohamedán vallásra térjenek át, minek megtörténte után török szertartás szerint házasságot kötöttek. A vőlegény az át-téréskor Enver, a menyasszony pedig Emina nevet kapott.

Egyházmegyei hir. Az érseki hatóság Pótz György káplánt a kulai plebánia adminisztrátorává nevezte ki, Szkenderovits Antal szerepét pedig Hercegszántóra küldte káplánnak.

Nyugalomba vonuló lelkész. Polereczky Pál, a kátyi ág. ev. egyház lelkésze 44 évi működése után, melyből 35 évet Kátyon töltött el, f. október 1-én nyugalomba vonul.

Lődijazás Tiszáistvánfalván. A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület f. hó 14-én, vasárnap reggel 8 órakor a vármegyei lótenyésztési bizottsággal karöltve lődijazást rendez, amelyen bácskai tenyésztők melegvérű 1, 2, 3 éves tenyészkancaikat és tenyészkancaikat mutathatják be,

A komló értékesítése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület évek óta foglalkozik a hazai komlótermés értékesítésével, Komlótermelésünk fölvirágzásának legnagyobb akadályá ugyanis a kedvezőtlen értékesítési viszonyok. A kereskedelemben a magyar komló alig szerepel. Elsőrendű sörgyárosaink nem szívesen vásárolják. Így tehát komlótermésünknek csak kis részét bírják a termelők idehaza értékesíteni. A magyar komló legnagyobb része olcsó áron külföldre kerül, ahol aztán a jobb minőséget, mint saázi komlót értékesítik, a gyöngébb minőséget pedig kisebb sörgyáraknak adják el. E bajon segitendő, az O. M. G. E. a magyar komlót, mint magyar termést kívánja a külföldön értékesíteni. A kívánt cél érdekében összeköttetésbe lépett az egyesület egy saázi komló bizománnyal, ki szerződésben elvállalta az O. M. G. E. által hozzá utalandó komlózállítvány bizománi értékesítését. A termelőket kiadás alig terheli. Bővebb felvilágosítást készséggel ad az egyesület komlóértékesítő irodája. (Budapest, IX Köztelek-utca 8.)

Szarvasmarha - díjazás Ujverbáson. A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület aug. 31-én Ujverbáson az ottani fiókját képező községi gazdakör erkölcsi és Ujverbász község anyagi támogatásával (150 k-val járult a díjazáshoz) nyugoti fajta piros-tarka szarvasmarhadíjazást rendezett, amelyre 26 tenyészbika és bikaborjú, 42 üsző és 51 tenyésztehén lett elővezetve. A bíráló bizottság tagjai voltak: elnök Kiss Lajos egyesületi al-elnök Topolya, Wámoscher Mihály ig. választmányi tag Bajsa, Schneider Pál, Oberländer Pál, Hilkenc Keresztély, Becker Károly k. bíró Ujverbász. Kiss Gyula k. jegyző, gazdaköri elnök Óverbász, Kinkel Frigyes gazdaköri elnök Szeghegy, Beés Jakab kir. állatorvos Kula, Beron Miklós gazdaköri elnök és a k. állatorvos Kiskér, Hesz Márton e. megbízott Szent-fülöp, Inhoff József e. titkár Zombor. Ki lett osztva üszők és tehénekért 500 k. államdíj és bikákért 80 k. községi díj. A díjazás eredménye: Bikákért: I. díj 30 k. Bayer Henrik Ujverbász, II. díj 20 k. Heil Dániel Ujverbász, III. díj 10 k. Rumpf Pál Ujverbász, 10 kor. Oberländer Fülöp cselédének jutalom 10 kor., Kirszt Dániel cselédének jutalom, községi gazdakör Ujverbász arany oklevél, Wickert Vilmos ezüst oklevél csoportos bika tehén és üsző kiállításáért, Hégel Henrik arany oklevél, Kirszt Dániel arany oklevél és Oberländer Fülöp arany oklevél szintén csoportos kiállításáért. Üszőkért: Bäcker Pál aranyoklevél, Bayer Henrik aranyoklevél, Röhrig Jakab arany oklevél, Kovalszky Lajos aranyoklevél és Ruth Fülöp Ujverbász arany oklevél. Csobanszki Kuzman bronz oklevél. I. díj 100 k., Rehorn Frigyes Ujverbász, II. díj 60 k., Schneider Károly Ujverbász, III. díj 50 k., Kilcz János Óverbász, IV. a) díj 40 k., Gabel Miklós Ujverbász, IV. b) díj 40 k., Nunnenmacher Ádám Ujverbász, V. a) díj 20 k. Ruzs Márton Óverbász, V. b) díj 20 k., Susakov Julian Óverbász, VI. a) díj

10 k., Sc
10 k. K
Bäcker K
aranyoklev
Fülöp ezü
Rumpf P
Henrik U
Ujverbász
IV. díj 20
k. Hégel
Lajos el
elmondott
az agrár
a jövő é
iparkiall
Mihály ig
dicséri a
tés továb
Délben
Lajos ga
Kiss Gy
nyebb ta
Dániel a
zott a v
bemutato
I-ma m
tejlesen

Zo
turális
1911-iki
Ebből m
28, ruth
vác 609
gyarul
kath. 73
257, g
1017. eg
17.356.
alóliak
elemi is
iskola 1
tónókép
2, főgim
ténelmi
a város

A
legközle
21-én d
ban fog
kellően
séghez
dők be.

A
nisztéri
legnagy
ki. Ezér
zett az
hogy a
hogy ki
Felhatal
tén ügy
sujthass
jogok g

A
tatunk
nagyrés
a szab
nagy s
olvasóir
minden

10 k., Schneider Dániel Ujverbász, VI. b) di
10 k. Kurle Figyes Óverbász. Tehenekért:
Bácker Károly aranyoklevél, Szekiczky Lázár
aranyoklevél, Reppert Pál ezüst oklevél, Heib
Fülöp ezüst oklevél, Babits Ádám ezüst oklevél,
Rumpf Pál ezüst oklevél, I. díj 50 k. Wagner
Henrik Ujverbász, II. díj 40 k. Bayer Henrik
Ujverbász, III. díj 30 k. Riesz János Óverbász,
IV. díj 20 k. Haib Daniel Ujverbász, V. díj 10
k. Hegel Henrik Ujverbász. A díjakat Kiss
Lajos elnök a gazdakörben osztotta ki, itt
elmondott beszédében a lucerna termelést és
az agrár szervezkedést ajánlotta a gazdáknak,
a jövő évre vándorgyűlést és mezőgazdasági
iparkiallítást helyezett kilátásba. Wámoscher
Mihály ig. tag a kiállított szép anyagért meg-
dicséri a kiállítókat és a szarvasmarha tenyész-
tés további fejlesztésére buzdítja a gazdákat.
Délben társasbéd volt, a melyen Kovalszky,
Lajos gazdaköri elnök az egyesület elnökségét
Kiss Gyula jegyző a rendezőség 2 legtevéke-
nyebb tagját: Kovalszky Lajos elnököt és Kirszt
Dániel alelnököt, míg Hesz Márton e. megbi-
zott a verbászi gazdákat köszöntötte föl. A
bemutatott piros-tarka tenyészanyag jó része
I-ma minőségű, vármegyei tenyésziránynak
teljesen megfelelő tenyészanyag.

**Zombor város népességi és kul-
turális állapota.** A város lakossága az
1911-iki statisztika szerint 33.039 lélekből áll.
Ebből magyar 10.078, német 2181, tót 38, oláh
28, ruthén 15, horvát 83, szerb 11.881, bunye-
vác 6093, sokac 45, cigány 73, egyéb 45, Ma-
gyar tud 15.984. Rom. kath. 15.796, görög
kath. 73, református 543, ágostai evangélikus
257, görög keleti 11.880, unitárius 6, izraelita
1017, egyéb 21. Az irni-olvasni tudók száma
17.356. Az analfabétáké pedig — a 6 éven
alóliak leszámításával — 9477. Van ovoda 7,
elemi iskola 21, ismétlő iskola 18, iparos inas-
iskola 1, polgári iskola 4, tanítóképző 1, tani-
tónőképző 1, ipari és kereskedelmi szakiskola
2, főgimnázium 1, árvaház 1. A vármegyei tör-
ténelmi társulat muzeuma 15.993 darabból áll;
a városi könyvtárban pedig 29.893 kötet van.

A gőzgépezők és kazánfűtők
legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden, szept.
21-én d. e. 9 óraker a szegedi felsőipariskolá-
ban fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények
kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelő-
séghez (Boldogasszony-sugárút 18.) kölden-
dők be.

A vadházasság ellen. A belügymi-
nisztérium megállapította, hogy a vadházások
legnagyobb részben a kiskorúak közül kerülnek
ki. Ezért a belügyminisztérium rendeletet inté-
zett az árvaszékekhez, amelyben felhívja őket,
hogy a szülők és gyámok útján hassanak oda,
hogy kiskorúak «összeállítását» megakadályozzák.
Felhatalmazta az árvaszéket, hogy szükség ese-
tén úgy a szülőket mint gyámokat büntetéssel
sujthassák, szükség esetén a szülőktől a szülői
jogok gyakorlatát elvonhassák.

CSARNOK.

Divatcsevegés.

Amikor meglehetősen nagy számban mu-
tatunk be köpeny- és kabátosruha-mintákat,
nagyrészt azokra az olvasóinkra gondolunk, akik
a szabást-varrást hivatás szerint űzik. Nekik
nagy segítség a mi irányításunk, műkedvelő
olvasóinkat meg utbaigazítjuk evvel a divat
mindenféle irányáról ezen a téren is. Egyebek-

ben a most divatos bluzszerű kabátforma, a
hajtóka és a gallérszerű kabát készítése nem
nagyon nehéz; ellenben a testhez álló férfihaj-
tókás kabát megkívánja az ügyes szabó kezét.
A munkát nagyon megkönnyíti, hogy gumizát-
lan puha vásznat vesznek betétnek De még
így is azt tanácsoljuk, hogy aki maga készíti a
kabátját, gomblyukat szabóval varrasson bele és
vasaltassa is. Ez nem növeli sokkal a költsé-
get és busásan megéri, mert tökéletesebb lesz
általa a ruhadarab.

Hogy az új őszi kabátosruha és köpeny
mennyiben változott, azt sokkal jobban megma-
gyarazzák a Divat Ujság képei, mint tehetnők
azt mi. Ellenben az új őszi szövetekről mégis
csak nekünk kell beszámolnunk. A választék
dúsabb, mint valaha volt és bár megtaláljuk
ott a régi seviót és posztót, de az újabb fajta
szövetek leginkább a színükkel lepnek meg ben-
nünket, bár több köztük a sötét árnyalatú. Minde-
nekelőtt meg kell említenünk a barna színt
minden elképzelhető változatban, az aranybar-
nától a sötét fekete barnáig; azután van min-
denféle árnyalatú barnapiros, amilyen a terra-
kotta-, fahéj- és rozsdaszín. Nagyon divatos a
zöld is, de barnával, pirossal vagy kékkel el-
vegyítve Egyáltalán nagyon kedveltek a többfé-
le színű szálak beszövése által nyert bizonytal-
an középszínek, ami célszerűség szempontjából
sokkal inkább megfelel viselőruhának, mint a
sima egyszínű szövet. Az „angol-sevió“, „me-
lanzs-sevió“ és „kockás-sevió“ elnevezésű szö-
vetekben a gyakorlatlan szem nem fog a meg-
szokott sevióra ismerni, mert a ferdén szőtt
bor-bák nem annyira szembeötlők. Ezek is,
meg a kissé mákosfajta kamgarn, férfiszövetek-
hez hasonlítanak, kabátos ruhának tehát ezek-
nél zebbet és célszerűbbet nem is igen ajánl-
hatunk.

Sokkal nehezebbeknek látszanak az ugy-
nevezett bársonyszerű szövetek, amelyek ez el-
múlt esztendő rafinéjához hasonlítanak nagyon;
ezeknél keményebbek a különféle bordás szö-
vetek, amelyek megvannak éppenséggel, sem
feltűnő kockás mintázatban. Mindennél pedig
legújabb és talán legkedveltebb is: a mintás
szövet. Abból készült modelleket bőven muta-
tunk be mai számunkban, de bemutatunk már
a múlt számunkban is E mintás szövetek közt
megtaláljuk azt is, amilyennel a nagyanyánk
garnitúrája volt bevonva. A legtöbbjük selyem-
mel van átszőve és nem igen hatnak fiatalosan.
A tarkaságuknál fogva nem is tűnnek meg egyéb
diszt, mint egy kis fekete bársonyt, vagy selymet.

Annál fiatalosabbak az ugynevezett „kom-
pozé“- szövetek, amelyeknél mindig két fajta
szövet kerül egytív: egy sima, meg egy ennek
megfelelő kockás vagy csikos kétszínű szövet,
mely a készítés módjának mindenféle változatát
teszi lehetővé. Hogy aztán ki hogyan állítja
össze a ruháját, az tisztán egyéni izlés dolga.
Láttunk olyat is, ahol a kabát készült sima
szövetből, a kockásból pedig az alj és a kabát
disze. De lehet úgy is készíteni, hogy az egész
ruhát sima szövetből varrják és a kockásból csak
a gallért és hajtókákat.

Ilyen kompozéban találunk seviót, finom
gyapjuszövetet és posztót is; a posztó leginkább
feketepiros, fekete-zöld és fekete-barna kockás,
ezenkívül még egy hosszúszőrű fekete cibelin-
csik is beledolgozva. Ha még megemlítjük azt,
hogy nagyon divatos lesz a fekete-fekér kockás
szövet is, ezzel lemerítettük a ruhák szövetét
és áttérhetünk a köpenyek anyagára.

Mindenekelőtt meg kell említenünk, hogy
minden vastag szövet, bár aránylag elég simu-
lékony, nagyon vastagítja a termetet és csak

egyszerű, szűk formák feldolgozására alkalmas,
míg a vékonyabb bársony vagy bársonyszerű
anyag alkalmas bő formák készítésére is. Ezek
a szövetek mind mintázatlanok, kivéve a valódi
angol bolyhos-anyag, mely csikos is, kockás is,
míg a bélés hozzájuk van szöve.

Érdekes és sokféle a kalap formája és di-
sze, mely van kicsi is, meg közepesen nagy is.
Az egyszerű nemez-, felbel-, vagy selyemplüss-
forma mellett, melyet csupán kevés szalag vagy
egyetlen nagy virág díszít, vannak nagyon csin-
os mintás bársonnyal vagy selyem brokáttal
bevont kalapok. Miután bársonnyal és moaréval
is bevonják, a kalapok meglehetősen nehezeknek
látszanak, nem bírnak hát el túlságosan sok
dísz. A kalap teteje kicsi és szűk, miután a
hajviselet is nagyon egyszerű és nem kell hoz-
zá sok haj. A kalap karimája inkább lefelé haj-
lik és az arcot mélyen beárnyékolja. Ennyit
izelítől a jövőendő divatról; ki tudja, mivé fej-
lődik, mire kiforr!

A Divat Ujság minden hónapban kétszer
jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: ne-
gyedévre póstán való szétküldéssel két korona
husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadó-
hivatalba intézett postautalványon lehet. A Di-
vat Ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII. Rökk
Szilárd-utca 4. számú házban van.

Felelős szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Laptulajdonos az ujvidéki függelenségi és 48-as párt.

Eladó ház!

Széchenyi-utca 16. számú ház
szabadkézből azonnal eladó.

Tudakozódni lehet: Zrinyi Ilona-utca 28.
sz. alatt az üzletben.

1416. szám. 1913. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi
LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré
teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek
1913. évi 11612. számú végzése következtében
Dr. Kovács Bódog ügyvéd által képviselt Ipar
és kereskedelmi takarékpénztár javára 270 k.
s jár. erejéig 1913. évi július hó 22-én
foganatosított kielégítési végrehajtás útján le-
és felülfoglalt és 3750 kor.-ra becsült következő
ingóságok, u. m.: butorok, zongora nyilvános
árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíró-
ság 1913-ik évi V. 1489. számú végzése folytán
270 k. tőkekövetelés, ennek 1913. évi április
hó 6. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj
és eddig összesen 82 k. 40 f. bíróság már
megállapított költségek erejéig, Ujvidéken, alpe-
res lakásán leendő megtartására 1913. évi
szeptember hó 23-ik napjának d. u. 3 órája
határidőül kitézetik s ahhoz a venni szándé-
kozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX.
t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfize-
tés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség
esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat
mások is le- és felülfoglaltatták és azokra ki-
elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az
1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek
javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1913. évi szept. hó 3-án.

Horváth,

kir. bir. végrehajtó.

1478. szám. 1913. végb.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az újvidéki kir. járásbírósnak 1913. évi 29748. számú végzése következtében Dr. Fleiner Soma ügyvéd által képviselt Fenyves Armin és társa javára 315 k. s jár. erejéig 1913. évi aug. hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1255 kor-ra becsült következő ingóságok. u. m.: butorok, piano nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az újvidéki kir. járásbírósnak 1913-ik évi V. 1468. számú végzése folytán 315 k. tőkekövetelés 5% kamatai és eddig összesen 74 k. 40 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Újvidéken Duna-utca 6. szám alatt leendő megtartására 1913. évi szeptember hó 15-ik napjának d. e. 1/2 11 órája határidőül kitűzetik s abhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Újvidék, 1913. évi augusztus hó 27-én.

Horváth,
kir. bir. végrehajtó.

MOMIROVITS P.

férfi, női és gyermekruha üzlete

Újvidék, Kossuth Lajos-u. 27.
(Stefanovits L. fia) házában.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy **ujjonnan átalakított s megnagyobbított üzletemben, állandóan nagy készletet tartok a legújabb divatú, elegáns s finom kivitelű férfi, női s gyermekruhákban.**

Különösen felhívom szives figyelmét **női kosztümök, pongyolák, blousok s aljakra továbbá igen jutányos árúimra s minden tekintetben legfigyelmesebb s szolid kiszolgálásomra.**

Mindennemű tévedés kikerülése végett, kérem igen tisztelt vevőimet, hogy cimemre ügyelni sziveskedjenek, mert nem a régi helyiségben vagyok, hanem **üzletem Kossuth Lajos-utca 27. szám alatt Stefanovits L. fia házában létezik.**

Eladó ház.

A Báthory-utca 16. és 18. sz. alatt levő ház, mely 8 lakásu, és egy bolti helyiség — azonnal eladó.

Szives tudomásul.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy árverésen egy nagy

csódtömegből

egészen új rövidárukat, férfi és női divatárukat igen kedvező feltételek mellett szereztem meg s azokat a mai naptól üzletemben mélyen lezállított áron adom el.

A raktár áll: férfi és női fehérnemű, csipke és csipkefelme, himzés, bársony, selyem, plüsz, selyem- és bársonyszalagok, fűző, csipkegallér, kötény, gyermekruha, fejkötő, selyem és csipke swhal, berlini kendők, ernyők, nyakkendő, kalap, kezttyű, zsebkendő, cérna, harisnya, muffok, boák, sapka, nadrágtartó és még sok más, e szakmába vágó cikkek közül.

Kérem az igen t. közönséget, hogy saját érdekeben is, amíg még kielégítő választás van, látogatásával megtisztelni sziveskedjék.

Tisztelettel

Böhm Ignác

Újvidék, Kossuth Lajos-utca 20.
Dr. Miletics-féle házában.

A SIMPLON kávéház

kávéházi és éttermi
helyiségei és sörháza

a **Rakóczi Ferenc-utca és Főutca sarkán** teljesen ujjonnan átalakítva és a hirneves HUPFELD cég által létesített

ELEKTROMOS ZONGORÁVAL felszerelve áll a t. közönség rendelkezésére.

Nytva egész éjjel! Zene egész éjjel!
Társaságok részére külön helyiségek.

Kitűnő ételekről és jó valódi italokról gondoskodva van.

Szives látogatásért esedez kiváló tisztelettel

Friedmann Kálmán.**Hentesüzlet-nyitás.**

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy **Petőfi-utca (15) és Széchényi-utca sarkán** levő házamban hentesüzletet nyitottam, ahol minden e szakmába vágó cikk, nevezetesen nagy és apró vágásu **husfélék**, mindennemű **kolbászok** és **disznósír** kaphatók.

A közönség kényelméből bodegát is rendeztem be, ahol délelőtt és délután hideg ételeket kaphatni; kifogástalan, jó áru, pontos mérték és kiszolgálás, valamint mérsékelt árak útján törekszem a t. közönség meglegedését kivívni.

Tisztelettel

ifj. **SEIDL JÓZSEF**
Petőfi-u. 15.

3331.913. szám.

Faértékesítés tövön.

Az apatini m. kir. erdőhivatalhoz tartozó apatini, bezdáni, doroszlói és palánkai m. kir. erdőgondnokságok kerületében lévő alább felsorolt vágásterületeken álló fűz és nyárfaanyag — tuskóirtási kötelezettség nélkül, a vágásterületeken álló tölgy és szilvatörzsek visszahagyásával — zárt írásbeli ajánlatok útján, a következő csoportosítás szerint kerül eladásra:

1. Apatini Rundloch 16.06 holdas vágás kikiáltási ára 5396 K
2. Monostorszegi Smagucz 12.10 holdas vágás kikiáltási ára . . . 4811 K
3. Monostorszegi Sziga 124.30 holdas vágás kikiáltási ára 29631 K
4. Monostorszegi Sziga 132,70 holdas vágás kikiáltási ára 35735 K
5. Szondi Bakula 85.89 holdas vágás kikiáltási ára 29014 K
6. Dunabökényi lágú erdő 101.25 holdas vágás kikiáltási ára . . . 15144 K
7. Palonai lágú erdő 22.4 holdas vágás kikiáltási ára 5311 K
8. Kaboli Kozják sziget 12.34 holdas vágás kikiáltási ára 4304 K

Az írásbeli ajánlatok legkésőbbben **folyó évi október hó 14-ik napjának d. u. 4 óráig** nyújtandók be az apatini m. kir. erdőhivatalhoz, ahol azok a következő napon délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Az árverési és szerződési feltételek, az ajánlati űrlapok és borítékok az apatini m. kir. erdőhivatalnál, valamint a fent megnevezett m. kir. erdőgondnokságoknál tekinthetők, illetve szerezhetők meg.

Apatinban, 1913. szeptember hóban.

M. kir. Erdőhivatal.**Fogorvosi és fogtechnikai műterem.****Dr. Deák Imre és Gyárfás Márton**

UJVIDÉK,

Ferenc József-tér 1. szám.
1. emelet, 1. lépcső.
(Kron-féle árúház.)

Rendelés: d. e. 8-tól d. u. 6-ig.

Telefon 112.

Telefon 112.

Vidékiek soron kívül.

Tanonc felvétetik.

Valódi :FRANCK: kávé-pótlékot, Franck Menr. Fiai kassai magyar gyárából, a „kávédaráló” gyári jeggyel, mint a :legjobbát: ajánljuk háziasszonyainknak.